

Lieta C-577/20**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 4. novembris

Iesniedzējtiesa:

Korkein hallinto-oikeus (Somija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 29. oktobris

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

A

Lietas dalībniece:

Sosiaali- ja terveystieteiden keskusjärjestö

Pamatlietas priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 267. pants – Profesionālo kvalifikāciju un pārbaudījumu atzīšana – Aizsargāts profesionālais nosaukums – Direktīva 2005/36/EK – 13. pants – LESD 45, 49. un 53. pants

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets

Korkein hallinto-oikeus [Augstākajai administratīvajai tiesai, Somija] ir jālemj, vai valsts iestāde (*Sosiaali- ja terveystieteiden keskusjärjestö*, Atļauju izsniegšanas un uzraudzības iestāde sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu jomā, turpmāk tekstā arī – “*Valvira*”) drīkstēja noraidīt A pieteikumu piešķirt tiesības lietot psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu. A lūdza piešķirt šīs tiesības, būtībā pamatojoties uz diplomu, ko bija izsniegusi universitāte Apvienotajā Karalistē.

Vispirms lietā ir jālemj, vai A pieteikumu var noraidīt, pamatojoties tikai uz to, ka A nav strādājis psihoterapeita profesijā citā dalībvalstī tā, kā ir norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par

profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/55/ES, 13. panta 2. punkta pirmajā daļā. [oriģ. 2. lpp.]

Ja pieteikumu nevar noraidīt tikai ar šādu pamatojumu, tad A tiesības strādāt reglamentētā profesijā ir jānovērtē, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 45. un 49. pantu un Tiesas judikatūru par profesionālo kvalifikāciju un pārbaudījumu atzīšanu (it īpaši spriedums, 1991. gada 7. maijs, C-340/89, *Vlassopoulou* un spriedums, 2015. gada 6. oktobris, C-298/14, *Brouillard*). Konkrētajā gadījumā šajā lietā ir jāpauž nostāja tostarp par to, vai šīs lietas īpašajos apstākļos valsts iestāde drīkstēja noraidīt pieteikumu, pamatojoties uz to, ka tās skatījumā pabeigtās apmācības īstenošana praksē būtiskā tās daļā nebija tik pietiekama, lai apmācību pašu par sevi jau nevarētu uzskatīt par tādu, kas sagatavo darbībai psihoterapeita profesijā.

Šajā saistībā ir jāizvērtē, kādā mērā, ņemot vērā minēto Tiesas judikatūru (piemēram, spriedumu *Brouillard*, 55. un 56. punkts), Savienības tiesībās ir ierobežotas dalībvalsts kompetentās iestādes tiesības pārbaudīt, kā būtībā praksē tiek īstenota apmācība, par kuru tiek izsniegts citas dalībvalsts izglītības sistēmai piederošas universitātes diploms.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Līgumā par Eiropas Savienības darbību garantētās pamatbrīvības un Direktīva 2005/36/EK ir jāinterpretē tādējādi, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentajai iestādei pretendenta tiesības veikt darbību reglamentētā profesijā ir jānovērtē saskaņā ar LESD 45. un 49. pantu un šajā saistībā pieņemto judikatūru (it īpaši spriedums, 1991. gada 7. maijs, C-340/89, *Vlassopoulou* un spriedums, 2015. gada 6. oktobris, C-298/14, *Brouillard*), lai gan Direktīvas 2005/36/EK 13. panta 2. punktā varētu būt saskaņoti nosacījumi darbības veikšanai reglamentētā profesijā, ar kādiem uzņēmējai dalībvalstij ir jāatļauj darbības veikšana profesijā pretendentam, kuram ir tādā valstī izsniegts kvalifikāciju apliecināošs dokuments, kurā šī profesija nav reglamentēta, bet kurš neatbilst šajā direktīvas normā noteiktajai prasībai par darbību profesijā?
- 2) Ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša, vai Savienības tiesības – ņemot vērā lietā C-298/14, *Brouillard*, sniegtos apsvērumus (sprieduma 55. punkts) par ekskluzīvajiem vērtēšanas kritērijiem attiecībā uz sertifikātu līdzvērtīgumu – nepieļauj to, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde tādā situācijā kā šajā lietā savā vērtējumā par apmācības līdzvērtīgumu pamatojas arī uz citu informāciju, nevis tikai no citas dalībvalsts apmācības organizatora vai iestādēm iegūto informāciju par apmācības precīzu saturu un īstenošanas kārtību?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 45., 49. un 53. pants. [oriģ. 3. lpp.]

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, kas grozīta ar Direktīvu 2013/55/ES, 1., 3., 6., 11., 17. un 44. apsvēruma, kā arī 1.-4. pants un 10.-14. pants.

Atbilstošā Tiesas judikatūra

Spriedums, 1991. gada 7. maijs, C-340/89, *Vlassopoulou*, ECLI:EU:C:1991:193, 23. punkts.

Spriedums, 2015. gada 6. oktobris, C-298/14, *Brouillard*, ECLI:EU:C:2015:652, 42., 47., 48. un 51.-57. punkts.

Spriedums, 2017. gada 21. septembris, C-125/16, *Malta Dental Technologists Association un Reynaud*, ECLI:EU:C:2017:707, 32., 38. un 52. punkts.

Spriedums, 2013. gada 27. jūnijs, C-575/11, *Nasiopoulos*, ECLI:EU:C:2013:430, 20. un 31.-33. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994¹, Likums par veselības aprūpes personālu, Nr. 559/1994, turpmāk tekstā arī – “Profesionāļu likums”)

Saskaņā ar Profesionāļu likuma 1. panta 1. punktu likuma mērķis ir uzlabot pacientu drošību un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, garantējot, ka veselības aprūpes personālam šā likuma izpratnē ir savai profesionālajai darbībai nepieciešamā apmācība, cita pietiekama profesionālā kvalifikācija un pārējās profesionālajai darbībai vajadzīgās prasmes.

Saskaņā ar Profesionāļu likuma 2. panta 1. punkta 2) apakšpunktu veselības aprūpes personāls nozīmē tostarp personu, kurai saskaņā ar šo likumu ir tiesības lietot veselības aprūpes personāla profesionālo nosaukumu (*profesionālis ar aizsargātu profesionālo nosaukumu*), kas noteikts ar valdības noteikumiem. Saskaņā ar minētā panta 2. punktu pilnvarotam vai licencētam profesionālim vai profesionālim ar aizsargātu profesionālo nosaukumu ir tiesības strādāt attiecīgajā profesijā un lietot attiecīgo profesionālo nosaukumu. Profesionāļa ar aizsargātu profesionālo nosaukumu profesijā var strādāt arī citas personas ar pietiekamu apmācību, pieredzi un profesionālajām prasmēm.

¹ *Finlex*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>.

Saskaņā ar Profesionāļu likuma 3.a panta 1. punktu Savienības atzīšanas noteikumi šā likuma izpratnē ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (turpmāk tekstā – “Profesionālo kvalifikāciju direktīva”) normas, kā arī saistītie Komisijas akti, kas attiecas uz deleģēto pilnvaru īstenošanu un ir saistīti ar attiecīgās direktīvas īstenošanu. Saskaņā ar minētā panta 2. punktu, ja šajā likumā nav ietverti noteikumi par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, piemēro *Ammattipätevyden [oriģ. 4. lpp.] tunnustamisesta annettu laki* (1384/2015, Likums par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, Nr. 1384/2015) vai Profesionālo kvalifikāciju direktīvu. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu *Sosiaali- ja terveystienestö- ja valvontavirasto* attiecībā pret veselības aprūpes personālu rīkojas kā kompetentā iestāde Profesionālo kvalifikāciju direktīvas un Likuma par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu izpratnē.

Saskaņā ar Profesionāļu likuma 5. panta 2. punktu personai, kas Somijā ir pabeigusi apmācību ar valdības noteikumiem noteiktā profesijā, ir tiesības lietot attiecīgo profesionālo nosaukumu. Ja profesionālā apmācība nav reglamentēta, tiesības lietot profesionālo nosaukumu ir atkarīgas no nosacījuma, ka *Sosiaali- ja terveystienestö- ja valvontavirasto*, pamatojoties uz pieteikumu, ir atzinusi apmācību saskaņā ar detalizētām, ar valdības noteikumiem pieņemtām normām.

Saskaņā ar Profesionāļu likuma 8. panta 2. punktu, pamatojoties uz tāda ES vai EEZ valsts pilsoņa pieteikumu, kurš kādā ES vai EEZ valstī, kas nav Somija, pēc apmācības attiecīgajā valstī ir saņēmis Savienības atzīšanas noteikumos minētu sertifikātu vai tam pielīdzināmu kvalifikāciju apliecināšu dokumentu, kas attiecīgajā valstī tiek prasīts, lai varētu piekļūt attiecīgajām profesijām, *Sosiaali- ja terveystienestö- ja valvontavirasto* piešķir tiesības lietot Somijā veselības aprūpes personāla profesionālo nosaukumu, kas noteikts ar valdības noteikumiem. Saskaņā ar minētā panta 3. punkta pirmo teikumu papildus 1. un 2. punkta noteikumiem šai iestādei alternatīvi ir iespēja pieprasīt kandidātam adaptācijas periodu vai zināšanu pārbaudi saskaņā ar Likuma par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu noteikumiem.

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994 ², *Noteikumi par veselības aprūpes personālu Nr. 564/1994, turpmāk tekstā arī – “Profesionāļu noteikumi”)*

Saskaņā ar Profesionāļu noteikumu 1. pantu tostarp jēdziens “psihoterapeits” ir aizsargāts profesionālais nosaukums, kas attiecas uz veselības aprūpes personālu Likuma par veselības aprūpes personālu (Nr. 559/1994) 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkta izpratnē.

Saskaņā ar Profesionāļu noteikumu 2.a panta 1. punktu psihoterapeita aizsargātā profesionālā nosaukuma lietošana ir atkarīga no nosacījuma, ka attiecīgā persona

² *Finlex*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940564>.

ir pabeigusi psihoterapeitu apmācību, ko organizējusi universitāte vai universitāte kopā ar citu izglītības iestādi. Organizētājai universitātei ir jābūt kompetencei sniegt apmācību psiholoģijas vai medicīnas jomā. Universitāte uzņem studentus psihoterapeitu apmācībai. Saskaņā ar minētā panta 2. punktu psihoterapeita darbībai nepieciešamās prasmes tiek apgūtas studijās, kuru apjoms ir vismaz 60 kredītpunkti un ko veido teorijas studiju moduļi ar ievadīšanu turpmākajā psihoterapeita darbā ar pacientiem, mācību psihoterapija un diplomdarbs. Prasmes tiek pārbaudītas praktiskā pārbaudījumā. **[oriģ. 5. lpp.]**

Saskaņā ar iepriekš minētā panta 3. punktu profesionālā nosaukuma lietošanas nosacījums ir vismaz divu gadu darba pieredze psihiskās veselības aprūpes jomā vai attiecīga pienākuma pildīšanā un pirms psihoterapijas apmācības iegūts:

- 1) atbilstīgs augstskolas diploms vai atbilstīgs profesionālās augstskolas diploms sociālās vai veselības aprūpes jomā; pārbaudījumā jābūt ietvertiem pavisam 30 kredītpunktiem par psiholoģijas vai psihiatrijas studijām vai tām ir jābūt pabeigtām papildus;
- 2) māsas studiju līmeņa diploms ar papildu specializāciju psihiatrijā, ja pārbaudījumā nav ietvertas psihiatrijas studijas; vai
- 3) cita, ārvalstī pabeigta apmācība, kas atbilst 1) un 2) apakšpunktā minētajai apmācībai.

Saskaņā ar iepriekš minētā panta 4. punktu universitāte studentiem izsniedz sertifikātu par apmācības pabeigšanu. Sertifikātā ir norādīts laiks, apjoms, studiju moduļi un prasmes, kas ir apliecinātas praktiskā pārbaudījumā.

Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta (1384/2015³, Likums par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, Nr. 1384/2015, turpmāk tekstā arī – “Profesionālo kvalifikāciju likums”)

Saskaņā ar Profesionālo kvalifikāciju likuma 1. panta 1. punktu šajā likumā ir reglamentēta profesionālo kvalifikāciju atzīšana saskaņā ar Profesionālo kvalifikāciju direktīvu un pakalpojumu sniegšanas brīvību. Saskaņā ar minētā panta 2. punktu šis likums attiecas uz tādas profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, ko Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis ieguvis citā dalībvalstī.

Saskaņā ar Profesionālo kvalifikāciju likuma 3. pantu šajā likumā:

- 1) *reglamentēta profesija*⁴ ir amats vai pienākums, kura veikšanas vai attiecīgi pildīšanas nosacījums ir personas atbilstība konkrētām profesionālās kvalifikācijas prasībām, kas ir noteiktas likumā;

³ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151384>.

- 2) *profesionālā kvalifikācija* ir kvalifikācija, ko apstiprina kvalifikāciju apliecināošs dokuments, kompetences apliecinājums, profesionālā pieredze vai to kombinācija;
- 3) *kvalifikāciju apliecināošs dokuments* ir dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegti diplomu, sertifikāti un citādi kompetences apliecinājumi par galvenokārt Kopienā pabeigtu profesionālo [oriģ. 6. lpp.] apmācību, kā arī dalībvalsts pilsonim trešajā valstī izsniegti apliecinājumi par pabeigtu profesionālo apmācību;
- 7) *izcelsmes dalībvalsts* ir valsts, kurā darba ņēmējs, kas ir ieradies Somijā, ir ieguvis savu profesionālo kvalifikāciju;
- 10) *kompetentā iestāde* ir iestāde, kas izdod diplomus un citus dokumentus kā atzīšanas lēmuma pamatu, kā arī iestāde, kas saņem pieteikumus un pieņem lēmumus par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu;

Saskaņā ar Profesionālo kvalifikāciju likuma 6. panta 1. punktu profesionālās kvalifikācijas atzīšana ir balstīta uz kompetences apliecinājumu, individuālu kvalifikāciju apliecināšanu dokumentu vai šāda veida dokumentu, ko izsniegusi kompetentā iestāde citā dalībvalstī, kombināciju. Profesionālās kvalifikācijas atzīšana ir atkarīga no nosacījuma, ka personai savā izcelsmes dalībvalstī ir tiesības strādāt profesijā, kuru īstenošanai tā lūdz pieņemt lēmumu par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu. Saskaņā ar minētā panta 2. punktu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu piemēro arī pretendentiem, kuri iepriekšējo desmit gadu laikā vienu gadu ir strādājuši pilnu darba laiku savā profesijā vai atbilstīgu periodu nepilnu darba laiku citā dalībvalstī, kurā attiecīgā profesija nav reglamentēta, un kuriem ir viens vai vairāki kompetences apliecinājumi vai kvalifikāciju apliecinājoši dokumenti. Šiem dokumentiem ir jāapliecina īpašnieka kompetence strādāt attiecīgajā profesijā. Tomēr viena gada profesionālā pieredze netiek prasīta, ja pretendenta kvalifikāciju apliecinājošajos dokumentos tiek apliecināta reglamentēta profesionālā apmācība.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

Valvira

- 1 A lūdza *Valvira* piešķirt tiesības lietot psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu. Pieteikumam A pievienoja tostarp Bristoles *University of the West of England* 2017. gada 27. novembrī izsniegtu diplomu (“has been awarded the

⁴ Profesionālo kvalifikāciju likuma 3. panta 1. punktā ar Grozījumu likumu Nr. 518/2020, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā, ir izdarīti šādi grozījumi: 1) *reglamentēta profesija* ir amats vai pienākums, kura veikšanas vai attiecīgi pildīšanas nosacījums ir personas atbilstība profesionālās kvalifikācijas prasībām, kas detalizēti ir noteiktas likumā. *Finlex*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200518>

POSTGRADUATE DIPLOMA with Merit having followed an approved postgraduate programme of study in SOLUTION FOCUSED THERAPY at Helsinki psychotherapy Institute”).

- 2 Apmācība notika sadarbībā ar Bristoles *University of the West of England* (turpmāk tekstā arī – “UWE”) un Somijas akciju sabiedrību *Helsingin Psykoterapiainstituutti Oy* (turpmāk tekstā arī – “HPI”). Apmācība notika Somijā somu valodā.
- 3 Saistībā ar attiecīgo psihoterapijas apmācību noraizējušās personas dažādos laikos sazinājās ar *Valvira*. 2017. gadā *Valvira* saņēma paziņojumus no personām, kas bija piedalījušās *Solution Focused [oriģ. 7. lpp.] Therapy* apmācību programmās, ko organizēja UWE un HPI. Minētajā saziņā tika norādīts uz trūkumiem par ievadīšanu darbā apmācības ietvaros un mācību psihoterapijā.
- 4 Saziņā arī tika apgalvots, ka mācību psihoterapijai faktiski veltītais laiks nebija atbilstīgs tam, kas bija dokumentēts studentu darba žurnālā. Studiju faktiskais saturs neesot bijis atbilstīgs mācību mērķiem un saturam saskaņā ar lekciju sarakstiem un apmācības organizatoru solījumiem.
- 5 2017. gada septembrī *Valvira* telefoniski sazinājās ar piecām personām, kas bija lūgušas tiesības lietot psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu pēc tam, kad 2016. gada jūnijā tās bija pabeigušas UWE un HPI sadarbībā organizēto apmācību. Šo piecu personu apraksti par ievadīšanas darbā kārtību un mācību psihoterapiju sakrīta ar iepriekš minētajā saziņā sniegto aprakstu.
- 6 Ar 2018. gada 29. jūnija lēmumu *Valvira* noraidīja A pieteikumu piešķirt tiesības lietot psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu, būtībā pamatojoties uz to, ka A nav sniedzis *Valvira* pietiekamu informāciju par apmācības saturu.
- 7 Ar 2018. gada 10. septembra lēmumu *Valvira* noraidīja A iesniegto iebildumu. A apgalvoja, ka apmācība ir pabeigta Somijā. Saskaņā ar *Valvira* lēmumu tiek uzskatīts, ka apmācība ir pabeigta ārvalsts izglītības sistēmā. *Valvira* neesot varējusi gūt pārliecību par to, vai apmācība tika veikta tā, lai tā atbilstu Somijā izvirzītajiem nosacījumiem psihoterapijas apmācībai, it īpaši attiecībā uz ievadīšanu psihoterapeita darbā ar pacientiem, kā arī studentu individuālo mācību psihoterapiju.

Helsingin hallinto-oikeus [Helsinki Administratīvā tiesa]

- 8 Ar 2019. gada 25. aprīļa lēmumu *Helsingin hallinto-oikeus* noraidīja A celto prasību. *Hallinto-oikeus* uzskatīja, ka UWE-HPI sniegtā apmācība, neskatoties uz to, ka faktiski tā tika organizēta Somijā somu valodā, ir uzskatāma par tādu, kas ir pabeigta Apvienotajā Karalistē. Vispārējās atzīšanas sistēmas noteikumos neesot prasīts apstiprināt pieteikumu, jo A nav veicis psihoterapeita darbību ne Apvienotajā Karalistē, ne citā dalībvalstī, kurā psihoterapeita apmācība un profesija nav reglamentētas.

- 9 Savā pamatojumā *hallinto-oikeus* konstatēja, ka *Valvira* jau agrāk, izskatot citus gadījumus Apvienotajā Karalistē, ir noskaidrojusi, vai psihoterapeita profesija vai apmācība tur ir reglamentēta tā, kā ir noteikts Profesionālo kvalifikāciju direktīvas 3. panta 1. punkta a) un e) apakšpunktā. Saskaņā ar iegūto informāciju gan *The British Association for Counselling and Psychotherapy*, gan *The Health and Care Professions Council* ir paziņojušas, ka psihoterapeita profesija Apvienotajā Karalistē nav reglamentēta. *The UK National Contact Point for Professional Qualification* ir paziņojis, **[oriģ. 8. lpp.]** ka tā skatījumā psihoterapeita profesija un apmācība Apvienotajā Karalistē nav reglamentētas.
- 10 No *hallinto-oikeus* sniegtā pamatojuma izriet, ka *Valvira* ir saņēmusi *Centre for Professional Qualifications* apsvērumus no līdzīgas pieteikuma procedūras Zviedrijas kompetentajā iestādē *Socialstyrelsen*, un saskaņā ar šiem apsvērumiem psihoterapeita profesija un apmācība Apvienotajā Karalistē nav reglamentētas Profesionālo kvalifikāciju direktīvā minētajā veidā.
- 11 Pēc tam *hallinto-oikeus* novērtēja pieteikuma apstiprināšanas nosacījumus vēl arī no LES garantēto pamatbrīvību viedokļa, atsaucoties uz Tiesas spriedumiem C-298/14, *Brouillard*, un C-340/89, *Vlassopoulou*.
- 12 *Hallinto-oikeus* tostarp norādīja, ka, lai novērtētu pieteikuma apstiprināšanas nosacījumus no pamatbrīvību viedokļa, ārvalstī pabeigta psihoterapijas apmācība ir jāsalīdzina ar aktuālu atbilstīgu Somijā pabeigtu izglītību, kā to bija izdarījusi *Valvira*. *Valvira* neesot apstrīdējusi ar Bristoles *UWE* izsniegto diplomu apliecināto kvalifikāciju kā tādu, bet esot salīdzinājusi A pabeigtās apmācības faktisko saturu ar Somijā pieejamo apmācību.
- 13 *Hallinto-oikeus* uzskatīja, ka ir pierādīts, ka attiecīgajai apmācībai ir būtiski trūkumi un atšķirības no Somijā pieejamās psihoterapijas apmācības. Līdz ar to *Valvira* esot drīkstējusi pieņemt, ka nav pierādīta A zināšanu un kvalifikācijas atbilstība Somijas psihoterapijas apmācības absolventa zināšanām un kvalifikācijai. *Hallinto-oikeus* skatījumā arī no LESD garantētajām pamatbrīvībām neizriet, ka *Valvira* lēmums noraidīt pieteikumu būtu pretrunā likumam.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 14 *Korkein hallinto-oikeus* A tostarp apgalvoja, ka apmācība ir uzskatāma par tādu, kas ir pabeigta Somijā, un ka *UWE* kā kompetentā iestāde ir paskaidrojusi, ka apmācība atbilstot saskaņā ar Somijas Noteikumiem par veselības aprūpes personālu. *UWE-HPI* sniegtā apmācība esot atbilstīga Noteikumu par veselības aprūpes personālu 2.a pantā paredzētajām psihoterapijas apmācības prasībām un tātad esot jāatzīst par apmācību, kas ļauj iegūt psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu. No psihoterapijas apmācības nevarot prasīt vairāk, nekā izriet no noteikumu teksta. Tomēr gadījumā, ja interpretācijas ceļā tiktu uzskatīts, ka apmācība nav pabeigta Somijā, tad tā būtu jānovērtē, pamatojoties uz A un apmācības organizatoru iesniegtajiem dokumentiem, kas attiecas uz lekciju

sarakstu un studijām, kā arī šo studiju kvalitāti. *Valvira* neesot veikusi salīdzinājumu, pamatojoties uz šiem dokumentiem, bet esot novērtējusi *UWE-HPI* sniegto apmācību, pamatojoties uz anonīmām vēstulēm, Oulu universitātes, kas konkurē ar *UWE-HPI*, iesniegtu atzinumu, kā arī pašu veiktām intervijām. Savienības tiesību lojalitātes princips [orig. 9. lpp.] prasa, lai *Valvira* neapšaubītu tāda dokumenta saturu, ko izdevusi par citas dalībvalsts kompetento iestādi uzskatāmā *UWE*.

- 15 *Korkein hallinto-oikeus Valvira* apgalvoja, ka nav juridiskas skaidrības par to, vai pieteikums ir jānovērtē saskaņā ar LESD garantētajām pamatbrīvībām, lai gan tas esot jānoraida jau, pamatojoties uz valsts tiesību normu, ar kuru valsts tiesību sistēmā ir transponēts Direktīvas 2005/36/EK 13. panta 2. punkts un saskaņā ar kuru profesionālās kvalifikācijas atzīšana gadījumos, kad profesija un apmācība izcelsmes valstī nav reglamentētas, ir atkarīga no nosacījuma, ka citā dalībvalstī vienu gadu ir veikta darbība profesijā.
- 16 Turklāt *Valvira* uzskatīja, ka citā dalībvalstī pabeigta psihoterapijas apmācība tiek salīdzināta ar Somijas universitātēs pašlaik sniegto apmācību, lai identificētu būtiskas atšķirības starp apmācību saturu vai konstatētu būtisku atšķirību neesamību. *Valvira* norāda, ka *UWE-HPI* organizētajā apmācībā divas no trim galvenajām psihoterapijas apmācības daļām – ievadīšana darbā ar pacientiem un mācību psihoterapija – tika atzītas par tik nepilnīgām, ka apmācība nebija atbilstīga psihoterapijas apmācības satura un kvalitātes prasībām. Šī apmācība neesot tāda apmācība, kas dod tiesības lietot psihoterapeita aizsargāto profesionālo nosaukumu.
- 17 *Valvira* arī konstatēja, ka parasti tā uzticas citu dalībvalstu universitāšu un citu apmācības organizatoru izsniegtajiem diplomiem un sniegtajai informācijai par apmācības saturu un nepārbauda apmācību saturu vai praktiskās īstenošanas kārtību vairāk, nekā tas nepieciešams, lai noskaidrotu, vai pastāv atšķirības starp pabeigto apmācību un Somijā pieejamo apmācību. Šīs lietas apstākļiem ir īpašs un izņēmuma raksturs. Studenti, kas bija pabeiguši apmācību, esot uzrakstījuši bažīgas vēstules par apmācības praktiskās īstenošanas faktisko kārtību un arī par tās ietekmi uz pacientu drošību, jo pacientu pieņemšana esot daļa no studijām.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 18 *Korkein hallinto-oikeus* savā judikatūrā saistībā ar citu lietu ir atzinusi, ka pašlaik apšaubīto *UWE-HPI* sniegto apmācību nevar uzskatīt par Somijā pabeigtu apmācību Profesionāļu likuma 5. panta 2. punkta izpratnē (*Korkein hallinto-oikeus*, 2020. gada 1. jūlijs, arhīva numurs 2846, sprieduma īss kopsavilkums⁵). Tādējādi A iesniegto pieteikumu nevar apmierināt, pamatojoties

⁵ *Finlex*: <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/2020/202002846>.

uz valsts tiesību normām, kas piemērojamas tiesībām lietot profesionālo nosaukumu, pamatojoties uz Somijā pabeigtu apmācību.

- 19 Piekļuves psihoterapeita profesijai nosacījumi Savienības līmenī nav saskaņoti, tāpēc dalībvalstis drīkst noteikt, kādas zināšanas un prasmes ir nepieciešamas darbībai šajā profesijā, **[oriģ. 10. lpp.]** un drīkst pieprasīt uzrādīt diplomu, ar kuru tiek apliecinātas šīs zināšanas un prasmes (skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, C-298/14, *Brouillard*, 48. punkts). Direktīvā 2005/36/EK netiek ierobežotas attiecīgās dalībvalstu pilnvaras, bet tām sava kompetence šajā jomā ir jāizmanto, ievērojot Līgumā garantētās pamatbrīvības (skat. spriedumu, 2013. gada 27. jūnijs, C-575/11, *Nasiopoulos*, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 20 Somijā psihoterapeita profesija ir uzskatāma par reglamentētu profesiju Direktīvas 2005/36/EK 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, jo tiesības lietot attiecīgo profesionālo nosaukumu pienākas tikai personai, kura atbilst profesionālās kvalifikācijas nosacījumiem, kas noteikti Profesionāļu likumā un Profesionāļu noteikumos.
- 21 Somijā psihoterapeita profesija ir reglamentēta profesija, it īpaši, lai garantētu pacientu drošību.
- 22 Tā kā psihoterapeita profesija nav minēta Direktīvas 2005/36/EK III sadaļas II un III nodaļas normās, tai ir piemērojama šīs sadaļas I nodaļā – un it īpaši direktīvas 10.-14. pantā – paredzētā vispārējā sistēma kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu atzīšanai (attiecīgi spriedums, 2017. gada 21. septembris, C-125/16, *Malta Dental Technologists Association* un *Reynaud*, 38. punkts). Saskaņā ar saņemto informāciju psihoterapeita profesija Apvienotajā Karalistē nav reglamentēta profesija, un darbībai šajā profesijā nav reglamentētas profesionālās apmācības. Tātad nozīmīgs ir it īpaši direktīvas 13. panta 2. punkts.
- 23 Tā kā A nav strādājis psihoterapeita profesijā citā dalībvalstī, kurā attiecīgā profesija nav reglamentēta, *Korkein hallinto-oikeus* uzskata, ka saskaņā ar direktīvas noteikumiem viņam nav tiesību strādāt reglamentētajā psihoterapeita profesijā Somijā. Tā kā arī valsts tiesībās, Profesionālo kvalifikāciju likuma 6. panta (ar likuma grozījumiem Nr. 1384/2015) 2. punktā, tāpat kā direktīvā ir paredzēta vismaz viena gada profesionālā pieredze citā dalībvalstī, tiesības lietot psihoterapeita profesionālo nosaukumu nevar atzīt arī saskaņā ar valsts tiesībām.
- 24 *University of the West of England* (Bristole) izsniegtā diploma (*Postgraduate Diplom*) pielikumā ir ietverts dokuments, saskaņā ar kuru “The program has been planned in accordance with the requirements of Finland’s Health Care Professionals Decree (564/1994) 2 a) § and so that graduates fulfill the requirements in 2 a § Paragraph 3”. *Korkein hallinto-oikeus* skatījumā Apvienotās Karalistes izglītības sistēmas universitātes deklarācija, saskaņā ar kuru apmācība atbilst Somijas Noteikumu par veselības aprūpes personālu prasībām, neļauj atzīt

šo kvalifikāciju apliecinošo dokumentu par direktīvas 13. panta 2. punkta trešajā daļā minēto kvalifikāciju apliecinošo dokumentu. **[oriģ. 11. lpp.]**

- 25 Lietā ir izteikti atšķirīgi viedokļi par to, vai, neraugoties uz direktīvas noteikumiem, situācija ir jānovērtē vēl arī no LESD 45. un 49. pantā garantēto pamatbrīvību un ar to saistītās Tiesas judikatūras viedokļa.
- 26 Interpretāciju, saskaņā ar kuru tādu situāciju kā šajā lietā nav vajadzības novērtēt arī no pamatbrīvību viedokļa, var pamatot tādējādi, ka šajā lietā ir piemērojama Direktīva 2005/36/EK un tai atbilstošā vispārējā sistēma un ka tādi nosacījumi darbībai reglamentētā profesijā uzņēmējā dalībvalstī, par kādiem ir runa šajā lietā, ir saskaņoti ar Direktīvas 2005/36/EK 13. panta 2. punktu (skat. spriedumu, 2017. gada 21. septembris, C-125/16, *Malta Dental Technologists Association un Reynaud*, 52. punkts). Savukārt Tiesas spriedumos, piemēram, lietā C-298/14, *Brouillard*, šeit it īpaši 54. punkts, un lietā C-575/11, *Nasiopoulos*, šeit it īpaši 32. punkts, norādītais pamatojums var pamatot interpretāciju, saskaņā ar kuru situācija būtu jānovērtē arī no pamatbrīvību viedokļa.
- 27 *Korkein hallinto-oikeus* nav zināms, ka Tiesa būtu skaidri paudusi nostāju par nepieciešamību vēl arī no LESD viedokļa atsevišķi novērtēt nosacījumus darbībai reglamentētā profesijā, par kuriem ir runa šajā lietā un kuri ir saskaņoti Direktīvas 2005/36/EK vispārējā sistēmā. Uz to *Korkein hallinto-oikeus* atsaucas pirmajā prejudiciālajā jautājumā.
- 28 Ja Tiesa uzskatīs, ka tādā situācijā kā šajā lietā, neraugoties uz Direktīvas 2005/36/EK detalizēto sistēmu, pieteikums ir jānovērtē arī no LESD garantēto pamatbrīvību viedokļa, *Korkein hallinto-oikeus* ir jālemj par UWE izsniegtā diploma nozīmi. Šajā saistībā ir arī jālemj par to, vai uzņēmējas dalībvalsts iestāde, lai pārliecinātos, ka ārvalsts diploms apliecina tā īpašnieka tādas pašas vai vismaz līdzīgas zināšanas un kvalifikāciju kā valsts diploms, var pamatot savu vērtējumu arī ar citur iegūtu informāciju par apmācības īstenošanas kārtību, vai arī pat tādos īpašos apstākļos kā šīs lietas situācijā ir jāpaļaujas uz tādu informāciju par apmācības saturu, ko par citas dalībvalsts izglītības sistēmai piederīgas universitātes izsniegtu diplomu ir sniedzis šīs apmācības organizators.
- 29 Lietā C-298/14, *Brouillard*, Tiesa ir secinājusi, ka ārvalsts diploma līdzvērtīgums ir jānovērtē tikai atkarībā no tā īpašnieka zināšanu un prasmju līmeņa, ko šis diploms, ņemot vērā studiju veidu un ilgumu un ar to saistītās praktiskās apmācības raksturu, ļauj prezumēt (sprieduma 55. punkts). *Korkein hallinto-oikeus* uzskata, ka šo apsvērumu mērķis – tāpat kā Direktīvas 2005/36/EK 50. panta 3. punkta noteikuma mērķis īpašos gadījumos, kas ietilpst tās piemērošanas jomā, – ir ierobežot uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes iespējas novērtēt citas dalībvalsts izglītības sistēmā pabeigtas apmācības precīzu saturu un praktiskās īstenošanas kārtību. Ja uz pirmo prejudiciālo jautājumu Tiesa atbildēs apstiprinoši, **[oriģ. 12. lpp.]** lietā ir jālemj, vai Savienības tiesības nepieļauj to, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde šīs lietas īpašajos apstākļos savā vērtējumā par apmācības salīdzināmību

pamatojas arī uz citu, nevis tikai no apmācības organizatora vai citas dalībvalsts kompetentās iestādes saņemtu informāciju par apmācības precīzu saturu un īstenošanas kārtību.

DARBBA VERSIJA